

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра військової підготовки
Кафедра фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти
Кафедра цивільно-правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
(Майя НІКОЛАЄВА)
«10» вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи національного спротиву»

(на основі типової програми, що затверджена МОН України від 30 червня 2026 р. № 1002 зі змінами, внесеними
наказом МОН від 14.07.2026 № 1163)

Рівень вищої освіти:

- перший (бакалаврський);
- другий (магістерський) медичного/фармацевтичного спрямування

Форма здобуття вищої освіти:

Очна (денна)

ОНУ
2026

Робоча програма навчальної дисципліни ««Основи національного спротиву»».
Одеса: ОНУ, 2026. 25с.

Розробники:

- полковник Грушевський Олег Миколайович – начальник кафедри військової підготовки, кандидат географічних наук, доцент;
- Гвоздій Світлана Петрівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти;
- Барський Вадим Рудольфович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри військової підготовки

Протокол № 27 від «28» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри _____ (Олег ГРУШЕВСЬКИЙ)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ФЗБЛ та ПО

Протокол № 1 від «26» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри _____ (Ольга МАКАРЕНКО)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

Протокол № 1 від «28» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри _____ (Віктор МАСІН)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 5 годин – 150 змістових модулів – 2	<u>Для усіх спеціальностей університету</u> Рівень вищої освіти: – <u>перший (бакалаврський);</u> – <u>другий (магістерський)</u> <u>медичного/фармацевтичного спрямування</u> Форма здобуття вищої освіти: <u>денна</u>	<i>Обов'язкова</i>	
		Рік підготовки:	
		1-2-й	-
		Семестр	
		1-4-й	-
		Лекції	
		36 год.	-
		Практичні, семінарські	
		54 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	-
		Форма підсумкового контролю: <i>Диференційований залік</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: забезпечити набуття здобувачами освіти здатності до національного спротиву шляхом формування національно-патріотичної свідомості, громадянської стійкості та набуття ними комплексу теоретичних знань і практичних навичок домедичної допомоги, тактичних дій, мінної безпеки, зв'язку та орієнтування, а також через розвиток психологічної стійкості та розуміння логіки національного спротиву, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Завдання

Набуття знань про засадничі та правові аспекти національного спротиву, в тому числі на тимчасово окупованій території, долучення до волонтерства та допомоги Силам безпеки та оборони України.

Здобуття здатності діяти в умовах воєнних загроз, надзвичайних ситуацій та кризових станів, приймати рішення та забезпечувати власну і колективну безпеку.

Оволодіння навичками домедичної допомоги в умовах бойових дій за алгоритмом MARCH.

Вивчення правил мінної безпеки та дій в умовах застосування зброї масового ураження.

Орієнтування на місцевості за допомогою карти і компаса та з використанням сучасних геоінформаційних систем.

Ознайомлення з основами виживання.

Ознайомлення з основами цифрової безпеки.

Формування психологічної стійкості та навичок протидії інформаційним та психологічним впливам ворога.

Засвоєння правил безпечного поводження зі стрілецькою зброєю і ручними гранатами, та формування навичок ведення вогню зі стрілецької зброї.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування загальної **компетентності:** здатність до національного спротиву.

Програмні результати навчання:

Діяти в умовах воєнних загроз, надзвичайних ситуацій та кризових станів, ухвалювати рішення та забезпечувати власну і колективну безпеку в інтересах незалежності та територіальної цілісності України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

Знати:

- Правові та конституційні засади захисту Вітчизни: систему національного спротиву України (мета, завдання, складові), місце територіальної оборони в ній, правовий статус добровольчих формувань територіальних громад, соціальні гарантії учасників ТрО та руху опору.

- Поняття, принципи та джерела міжнародного гуманітарного права; заборонені засоби і методи ведення війни, правовий статус комбатантів і некомбатантів, режими воєнної окупації, військового полону та інтернування, механізми документування воєнних злочинів.

- Природу стресу в умовах бойових дій і надзвичайних ситуацій: механізми впливу стресових факторів на психіку, ознаки дезадаптивних станів (паніка, істерика, агресія, ступор), зміст протоколу першої психологічної допомоги «6.П».

- Ознаки дезінформації та маніпулятивних технологій, методи верифікації інформації й принципи критичного мислення як інструменти протидії інформаційно-психологічним операціям противника.

- Алгоритми домедичної допомоги MARCH і PAWS, етапи допомоги (CUF, TFC), види кровотеч і способи їх зупинки, склад індивідуальної аптечки, ознаки травматичного шоку та гіпотермії, основи медичної евакуації.

- Види зброї масового ураження, характер радіаційного, хімічного й біологічного зараження, призначення засобів індивідуального та колективного захисту, порядок дій на зараженій місцевості.

- Правила дій за сигналами оповіщення та під час обстрілів, вимоги до тривожної валізи, базові принципи автономного життязабезпечення (вода, вогонь, тепло, укриття, маскування).

- Основи військової топографії та навігації: умовні знаки й масштаби карт, способи визначення точки стояння, сторін горизонту й відстаней, порядок руху за азимутом, можливості ГІС та вітчизняних застосунків (OsmAnd, MilChat).

- Класифікацію вибухонебезпечних предметів і демаскуючі ознаки мінування, порядок дій при виявленні ВНП, види інженерних загороджень та вимоги до фортифікаційного обладнання позицій, зокрема з урахуванням загрози БпЛА.

- Основи загальновійськового бою та індивідуальної тактики, принципи взаємодії в бойових двійках і трійках, стандарти доповідей SALUTE і 3D, різновиди й технічні параметри БпЛА, НРК і БНА, призначення засобів РЕР і РЕБ, а також зміст безпеково-орієнтованої фахової компетентності у власній галузі.

Вміти:

- Застосовувати норми законодавства України та МГП для оцінювання правомірності дій учасників збройного конфлікту й фіксувати ознаки порушень МГП для подальшого документування.

- Застосовувати практичні техніки саморегуляції психіки (дихальні, м'язові, когнітивні, поведінкові), у тому числі швидкої дії в екстремальних умовах, розпізнавати дезадаптивні стани та надавати першу психологічну допомогу за протоколом «6.П».

- Виявляти ознаки фейків і маніпуляцій в інформаційному просторі, верифікувати джерела та безпечно діяти в умовах ворожого інформаційного впливу.

- Надавати домедичну допомогу за алгоритмами MARCH і PAWS в умовах бойових дій, зупиняти кровотечі, забезпечувати прохідність дихальних шляхів, діяти при травмах грудної клітки й кінцівок, виконувати нормативи з домедичної допомоги.

- Здійснювати евакуацію пораненого одним і двома рятувальниками (за лямки, під пахви, за пасок, модифікованим методом пожежника), у тому числі під час переміщення на місцевості та під вогневим впливом.

- Використовувати протигаз і загальновійськовий захисний комплект, обирати укриття та діяти за алгоритмом у разі застосування противником зброї масового ураження або аварії на радіаційно чи хімічно небезпечному об'єкті.

- Облаштовувати індивідуальне місце розташування й просте укриття з урахуванням умов місцевості, забезпечувати себе водою, теплом і харчуванням в автономних умовах, маскувати розташування та сліди перебування.

- Орієнтуватися на місцевості за картою, компасом, небесними світилами та місцевими предметами, визначати точку стояння й відстані, рухатися за азимутом з обходом перешкод, у тому числі вночі та за обмеженої видимості.

- Налаштовувати й використовувати радіостанції малої потужності та термінал Starlink, дотримуватися правил радіообміну, застосовувати тактичні сигнальні жести, доповідати про противника за стандартом SALUTE та розпізнавати фішингові атаки.

- Діяти в складі бойової двійки чи трійки на різних типах місцевості: обирати, займати й маскувати вогневу позицію, реагувати на раптовий вогневий контакт, мінометний обстріл і застосування ударних БпЛА, подавати сигнал небезпеки при виявленні ВНП, а також застосовувати фахові знання своєї галузі для виконання професійних завдань у кризових умовах.

Бути здатним:

- Діяти правомірно й усвідомлено в системі національного спротиву – визначати власну роль і форму участі у захисті Вітчизни відповідно до законодавства України та норм міжнародного гуманітарного права, оцінювати правові наслідки своїх дій в умовах воєнного стану, окупації чи збройного конфлікту.

- Зберігати психологічну стійкість і підтримувати інших – саморегулювати психоемоційний стан у стресових та екстремальних умовах, долати страх і панічні реакції, надавати першу психологічну допомогу, а також критично оцінювати інформацію та

протистояти ворожим інформаційно-психологічним впливам.

- Рятувати життя і здоров'я в умовах загрози – своєчасно розпізнавати загрози життю (кровотеча, порушення дихання, шок, гіпотермія, ураження ЗМУ, мінна небезпека), надавати домедичну допомогу за міжнародними алгоритмами та організовувати евакуацію постраждалого з урахуванням безпеки місця події.

- Забезпечувати виживання та автономність себе і групи – приймати рішення щодо укриття, маскування, орієнтування на місцевості, життєзабезпечення й організації зв'язку в умовах небезпеки, обмежених ресурсів, відсутності комунікацій та загрози з боку БпЛА.

- Застосовувати фахову кваліфікацію для потреб національної безпеки та оборони – адаптувати професійні знання і вміння своєї галузі до кризових умов, брати участь у взаємодії в малих групах і спільноті, приймати відповідальні рішення та сприяти стійкості громади й держави.

Опанування цієї навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей направлених на досягнення наступних глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722, зокрема:

Ціль 11: забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів;

Ціль 16: сприяння побудові миролюбного і відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях.

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ

Аудиторна підготовка з основ національного спротиву.

Тема 1. Національний спротив.

Українська суспільна самоорганізація як воєнний ресурс: історія, стан та перспективи. Особливості військового будівництва в системі українського державотворення. Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України в системі конституційних обов'язків громадянина України. Правові засоби та форми виконання громадянами України обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності й територіальної цілісності України.

Національний спротив України: мета, завдання, система. Територіальна оборона як основний елемент системи національного спротиву. Правовий статус добровольчих формувань територіальних громад та їх членів. Соціальний та правовий захист учасників територіальної оборони й руху спротиву.

Тема 2. Міжнародне гуманітарне право.

Поняття, предмет та метод, етапи становлення, принципи, джерела міжнародного гуманітарного права. Імплементация норм міжнародного гуманітарного права до національного законодавства України.

Заборонені засоби і методи ведення війни. Поняття та види збройних конфліктів. Учасники та жертви збройних конфліктів (комбатанти, некомбатанти).

Захист жертв збройних конфліктів. Режим воєнної окупації, режим військового полону, режим інтернування. Міжнародне гуманітарне право на захисті культурної спадщини. Особливості механізму документування порушень норм міжнародного гуманітарного та притягнення до юридичної відповідальності за їх порушення.

Тема 3. Психологічна підготовка та стійкість

Стресостійкість: Прийоми, методи та способи саморегуляції психіки, особливості впливу стресових факторів на психіку людини в умовах надзвичайних ситуацій та збройного конфлікту,

дезадаптивні психічні стани (істерика, паніка, агресія, ступор) та їх прояви. Диференціація стресових станів людини в умовах бойових дій, в окупації, на підконтрольній державі території, під час техногенних катастроф, стихійних лих, терористичних актів. Вплив інформаційного середовища на психоемоційний стан, методи саморегуляції, подолання страху та паніки. Алгоритми подолання страху та панічних реакцій. Практичні техніки саморегуляції психіки (дихальні, м'язові, когнітивні, поведінкові), у тому числі швидкого застосування в екстремальних умовах. Ознаки дезінформації та маніпулятивних технологій. Методи верифікації інформації та критичного мислення для протидії ІІСО.

Допомога: Застосування прийомів саморегуляції психіки в стресових ситуаціях, виявлення та класифікація дезадаптивних станів людської психіки, які виникають у відповідь на стрес. Протокол надання першої психологічної допомоги «6.П», надавання першої психологічної допомоги в екстремальних умовах, подолання дезадаптивних станів людської психіки, психологічна самопомога (у моменті та після події), техніки контролю та самомоніторингу психічних реакцій і станів.

Тема 4. Домедична допомога

Тактична медицина: Основи та принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій та при надзвичайних ситуаціях. Алгоритм надання допомоги за алгоритмом MARCH, PAWS, етапи надання допомоги (допомога під загрозою – Care under fire/Threat, (CUF) та допомога в польових умовах (Tactical Field Care (TFC)).

Склад індивідуальної аптечки та правила її використання. Види кровотеч і способи їх зупинки (засіб для зупинки кровотечі механічний вороткового типу). Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Надання допомоги при травмах грудної клітки, внутрішніх органів, кінцівок та інших ушкодженнях. Профілактика захворювань і травматизму.

Ознаки шоку в польових умовах та особливості надання домедичної допомоги постраждалим у стані травматичного шоку. Поняття гіпотермії. Основи медичної евакуації, способи переміщення постраждалих, дотримання правил безпеки під час надання домедичної допомоги.

Тема 5. Зброя масового ураження.

Види загроз: Види радіаційного, хімічного, біологічного зараження та захист від них, види зброї масового ураження та радіаційних, хімічних небезпечних об'єктів, порядок дій на зараженій місцевості. Захист: Використання протигазів, загальновійськових захисних комплектів, захисних споруд та природних укриттів. Алгоритм дій: Дії при застосуванні зброї масового ураження.

Тема 6. Виживання та спеціальна підготовка

Автономія: Дії за сигналами оповіщення та під час обстрілів. Підготовка тривожної валізи. Добування і очищення води, розведення вогню, приготування їжі в екстремальних умовах, захист від переохолодження, спорудження і обладнання укриттів, маскування розташування і слідів перебування.

Тема 7. Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості

Орієнтування: Робота з паперовими картами та електронними носіями топографічної інформації, визначення маршрутів та обрахунок відстаней на паперових картах, застосування компасу, орієнтування на місцевості за небесними світилами та місцевими предметами, орієнтування при поганих погодних умовах та в умовах обмеженої видимості й у ночі, визначення точки стояння, сторін горизонту, орієнтирів і відстаней до об'єктів. Порядок руху за азимутом, способи дотримання напрямку руху і подолання (обходу) перешкод. Цифрові технології: Використання геоінформаційних систем та застосунків вітчизняного виробництва, OsmAnd, MilChat та інших засобів навігації.

Тема 8. Зв'язок та передавання інформації

Комунікація: Принципи роботи доступних засобів зв'язку. Правила радіообміну, робота з радіостанціями малої потужності, засобами супутникового зв'язку. Використання стандартів

зв'язку та телекомунікаційних протоколів. Безпека: Захист інформації та дій в умовах застосування противником засобів підслуховування, перешкоджання і придушення зв'язку.

Тема 9. Інженерна підготовка та мінна безпека

Мінна безпека: Основи мінної безпеки. Класифікація вибухонебезпечних предметів, демаскуючі ознаки вибухонебезпечних предметів. Порядок дій при виявленні мін і вибухонебезпечних предметів. Фортифікація: Інженерне облаштування позицій, маршрутів та маскування. Використання властивостей місцевості. Загородження: Види інженерних загороджень, основні засоби і способи їх подолання.

Тема 10. Тактична підготовка

Індивідуальна та групова тактика: Основи індивідуальних дій та взаємодії в малих групах, базові принципи загальновійськового бою, способи пересування та укриття в умовах небезпеки, вибір і зміна позицій. Дії в умовах вогневого впливу, алгоритми реагування на загрози, основи взаємодії в малих тактичних групах («двійки», «трійки»), базові відомості про сучасні засоби ведення бою, зокрема безпілотні літальні апарати (БпЛА), їх можливості та ознаки. Дотримання заходів безпеки, орієнтування в обстановці, на місцевості та прийняття рішень у динамічних умовах.

Тема 11. Вогнева підготовка

Зброя: Основи балістики. Маніпуляції з АК/AR системами, прицілювання, коригування вогню. Затримки при стрільбі та способи їх усунення, правила безпеки. Призначення, будова та принцип дії ручних гранат. Прийоми та правила метання ручних гранат. Заходи безпеки під час поводження зі стрілецькою зброєю і ручними гранатами. Основи стрільби: Вибір прицілу, точки прицілювання, коригування та управління вогнем.

Змістовий модуль 2. Практична підготовка на місцевості з основ національного спротиву.

Тема 4. Домедична допомога

Відпрацювання навичок евакуації пораненого одним рятувальником: за лямки, під пахви, за пасок, модифікований метод пожежника; евакуації пораненого двома рятувальниками: за лямки, під пахви, за пасок і шию; відпрацювання навичок домедичної допомоги за алгоритмом MARCH, PAWS, у тому числі під час переміщення на місцевості або внаслідок вогневого контакту; діяти відповідно до алгоритмів домедичної допомоги в умовах бойових дій та при надзвичайних ситуаціях; виконувати нормативи з домедичної допомоги.

Тема 6. Виживання та спеціальна підготовка

Відпрацювання навичок організовувати та облаштовувати індивідуальне місце розташування у складі малого підрозділу в умовах можливої зустрічі з противником; облаштовувати прості укриття з урахуванням умов місцевості; протидіяти впливу небезпечних природних умов на організм людини; застосовувати базові способи забезпечення води, тепла та харчування в автономних умовах.

Тема 8. Зв'язок та передавання інформації.

Проведення навчань щодо способів використовувати основні способи зв'язку, застосовувати тактичні сигнальні жести; усувати типові помилки і несправності під час експлуатації засобів зв'язку, що виводять їх з ладу; розпізнавати фішингові атаки, налаштовувати базові засоби захисту акаунтів і пристроїв, безпечно комунікувати та діяти за простими алгоритмами кіберзахисту; налаштовувати та використовувати радіостанції малої потужності (Motorola, Baofeng та аналоги); вмикати, вибирати канал, регулювати потужність, перевіряти з'єднання і наявність зв'язку, дотримуватись правил радіообміну; розгортати та налаштовувати термінал супутникового зв'язку Starlink; підключати живлення, орієнтувати антену, підключати пристрої; здійснювати доповідь про противника за стандартом SALUTE (Size, Activity, Location, Unit, Time, Equipment).

Тема 9. Інженерна підготовка та мінна безпека

Проведення навчань щодо способів вибирати місця для обладнання вогневої позиції для стрільби, її фортифікаційне обладнання (розміри) та порядок маскування; подавати сигнали

небезпеки при виявленні вибухонебезпечних предметів; виконувати норматив щодо огляду місцевості на наявність мін та ВНП; облаштовувати маршрут безпечного руху в умовах мінної загрози; класифікувати та виконувати правила безпечного поводження з гранатами; облаштовувати окопи і схованки, у тому числі від загрози з боку БпЛА.

Тема 10. Тактична підготовка

Проведення навчань щодо навичок виконувати обов'язки солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника; виконувати порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну); зайняти та замаскувати вогневу позицію; здійснювати доповідь командирів за протоколом 3D; виконувати порядок дій у випадку обходу противником з флангу або виходу противника в тил, прориву переднього краю оборони вогневою (маневреною) групою противника; реагувати на раптовий вогневий контакт (залягання, укриття, переміщення); виконувати дії у випадку мінометного обстрілу, кулеметного вогню противника та застосування ударних БпЛА; діяти в умовах різних типів місцевості: міське середовище (укриття в будівлях, переміщення між будівлями, евакуація під вогнем), ліс, відкрита місцевість, біля водної перешкоди, гірська місцевість; виконувати базові ролі в малій групі; переміщуватися в складі бойової двійки, трійки в різних умовах місцевості.

Тема 11. Вогнева підготовка.

Проведення практичних стрільб, виконання вправ зі стрільби та використання стрілецької зброї і боєприпасів здійснюються відповідно до вимог Курсу стрільб зі стрілецької зброї і бойових машин КРП 03.032.056 – 2018 (01)

КУРС СТРІЛЬБ ЗІ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ І БОЙОВИХ МАШИН
КРП 03.032.056 – 2018 (01)

Курсу стрільб для поліцейських <https://npu.gov.ua/acts/prozatverdzhennya-kursu-strilb-dlya-policejskih-ta-norm-vitrat-boyepripasiv-patroniv-vibuhovih-paketiv-i-granat-policejskimi-pid-chas-provedennya-praktichnih-strilb>.

Змістовий модуль 3. Безпеко-орієнтована підготовка.

Тема 12. Сучасні військові технології, роботизація та безпілотні літальні апарати (наземні роботизовані комплекси, безпілотні надводні апарати).

Дрони: Різновиди та призначення безпілотних (роботизованих) систем, основні компоненти конструкції та технічні параметри БпЛА (НРК, БНА). Технічна експлуатація: Обслуговування, оновлення програмного забезпечення, основи застосування і правила управління та маневрування дронами, заборонені зони та рекомендації щодо безпеки. Протидія: Основи радіоелектронної боротьби і розвідки, призначення та типи засобів РЕР та РЕБ. Дії цивільного населення при застосуванні ворогом БпЛА (НРК, БНА).

Тема 13. Безпеково-орієнтована фахова компетентність.

Питання безпеки галузі, за якою навчається здобувач. Здатність особи ефективно виконувати професійні завдання у галузі в кризових умовах, що безпосередньо стосуються національної безпеки, оборони, охорони правопорядку, забезпечення життєдіяльності суспільства і громадян, використовуючи здобуту освітню і професійну кваліфікацію.

Застосування фахових знань у контексті національного спротиву (національна безпека; правоохоронна діяльність; кібербезпека; захист інформації; державна пропаганда, протидія ворожій пропаганді; основи стратегічної комунікації; основи лідерства, процедура формування і прийняття управлінських рішень; дії державних органів та населення в умовах стану війни, правових режимів воєнного і надзвичайного стану та державного кордону, надзвичайних і кризових ситуацій, в зонах надзвичайної екологічної ситуації; мобілізаційна підготовка та мобілізація; робота з персоналом, рекрутинг; обробка даних; логістика; транспорт; інженерія; іноземні мови; капеланство; фізична культура і спорт; тощо).

4. Структура навчальної дисципліни «Основи національного спротиву»

№ з/п	Назва теми	Структурний підрозділ	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
	Змістовий модуль 1. Аудиторна підготовка з основ національного спротиву.		90	36	24	30
1	Національний спротив	Кафедра цивільно-правових дисциплін	8	4		4
2	Міжнародне гуманітарне право		4	2		2
3	Психологічна підготовка та стійкість	Кафедра фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти	6	2	2	2
4	Домедична допомога		20	4	8	8
5	Зброя масового ураження		6	2	2	2
6	Виживання та спеціальна підготовка		8	4	2	2
	Разом		52	18	14	20
7	Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості	Кафедра військової підготовки	6	2	2	2
8	Зв'язок та передавання інформації		6	2	2	2
9	Інженерна підготовка та мінна безпека		8	4	2	2
10	Тактична підготовка		8	4	2	2
11	Вогнева підготовка (основи)		10	6	2	2
	Разом		38	18	10	10
	Змістовий модуль 2. Практична підготовка на місцевості	Кафедра військової підготовки	30		30	
4	Домедична підготовка		2		2	
6	Виживання та спеціальна підготовка		4		4	
7	Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості		4		4	
9	Інженерна підготовка та мінна безпека		4		4	
10	Тактична підготовка		6		6	
11	Вогнева підготовка (основи)		10		10	
	Змістовий модуль 3. Безпеко-орієнтована підготовка	Кафедра цивільно-правових дисциплін	30	0	0	30
12	Сучасні військові технології, роботизація та БпЛА (НРК, БНА)		16	-	-	16
13	Безпеково-орієнтована фахова компетентність у галузі		14	-	-	14
	РАЗОМ по курсу		150	36	54	60

5. Теми семінарських занять
Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми/види занять	Кількість годин
		Очна форма
	Аудиторна підготовка	24
3	Психологічна підготовка та стійкість	2
4	Домедична допомога	8
5	Зброя масового ураження	2
6	Виживання та спеціальна підготовка	2
7	Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості	2
8	Зв'язок та передавання інформації	2
9	Інженерна підготовка та мінна безпека	2
10	Тактична підготовка	2
11	Вогнева підготовка (основи)	2
	Практична підготовка на місцевості	30
4	Домедична підготовка	2
6	Виживання та спеціальна підготовка	4
7	Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості	4
9	Інженерна підготовка та мінна безпека	4
10	Тактична підготовка	6
11	Вогнева підготовка (основи)	10
Усього годин		54

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/види занять	Кількість годин
		очна форма
1	Національний спротив [1]	4
2	Міжнародне гуманітарне право [1]	2
3	Психологічна підготовка та стійкість [1,3,4]	2
4	Домедична допомога [1,3,4]	8
5	Зброя масового ураження [1,2,3,4]	2
6	Виживання та спеціальна підготовка [1,3,4]	2
	Разом	20
7	Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості [1]	2
8	Зв'язок та передавання інформації [1]	2
9	Інженерна підготовка та мінна безпека [1]	2
10	Тактична підготовка [1]	2
11	Вогнева підготовка (основи) [1, 4]	2
	Разом	10
12	Сучасні військові технології, роботизація та БпЛА (НРК, БНА) [4]	16
13	Безпеково-фахова компетентність у галузі [4]	14
	Разом	30
Усього годин за курс		60

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;
- [2] – написання рефератів, есеїв, підготовка повідомлень;
- [3] – «жива бібліотека», розв’язання кейсів
- [4] – неформальна та/або інформальна освіта тощо

9. Методи навчання

Під час проведення лекційних занять будуть застосовуватись наступні методи навчання:

Словесні: лекції (традиційні, проблемні, лекції-візуалізації) із використанням мультимедійних технологій, пояснення, розповідь, бесіда, обговорення проблемних ситуацій, мозковий штурм, аналіз відео- і фотоматеріалів, обмін думками, захист доповідей.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація (з використанням мультимедійних презентацій та навчальних фільмів).

Під час проведення практичних занять будуть застосовуватись такі методи навчання:

Практичні: вправи; ділові ігри; відпрацювання практичних навичок передбачених навчальною дисципліною, у т.ч. надання першої домедичної допомоги; розв’язання ситуаційних задач; виконання практичних робіт, підготовка та захист доповідей-презентацій; відпрацювання практичних навичок на місцевості.

10. Визнання результатів, отриманих в системі неформальної/інформальної освіти

В рамках опанування цієї навчальної дисципліни здобувач може пройти освітні або професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси на масових платформах чи у системі громадянської освіти.

Орієнтовний перелік курсів, які дотичні змісту цієї навчальної дисципліни:

Назва освітньої платформи	Назва курсу	Посилання
Українська Гельсінська Спілка з прав людини; Prometheus.	Вивчаючи міжнародне гуманітарне право. Онлайн курс / Т. Короткий, Н. Хендель, О. Козорог, М. Єлігулашвілі, О. Войтенко, О. Стокоз, В. Потапова, В. Маєвський	URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+IHLAW101+2021_T3/course
Thruth Hounds	Курс з міжнародного гуманітарного та кримінального права / Д. Коваль, В. Гришко..	URL: https://truth-hounds.org/cases/audiovizualna-biblioteka-z-mgp/
Українська Гельсінська Спілка з прав людини; Prometheus	Міжнародне гуманітарне право у професійній діяльності публічних службовців. Онлайн курс / Т. Короткий, Н. Хендель, М. Пашковський, С. Мовчан, Я. Савченко, Р. Єделєв, Н. Сторчак, М. Козорог, М. Єлігулашвілі, О. Войтенко	URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+IHLPS101+2023_T3
Дія Освіта	Міжнародне гуманітарне право. Міжнародне гуманітарне право: зобов’язання держав під час збройних конфліктів, правила війни, права людини	URL: https://osvita.diia.gov.ua/courses/iternational-humanitarian-law

	під час воєнного стану / А. Павлюк, О. Кабанов, В. Лисик.	
HELP Online Courses. Council of Europe.	International Humanitarian Law and Human Rights.	https://help.elearning.ext.coe.int/course/view.php?id=7228
Курс prometheus	«Застосування технологій в умовах війни»	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/technology-in-wartime/
Курс prometheus	«Інженер БПЛА. Базовий курс»	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/drone-engineering-intro/
Курс prometheus	«OSINT — розвідка з відкритих джерел та інформаційна безпека»	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/osint-open-sourceintelligence/
Курс prometheus	«Базова психологічна допомога в умовах війни»	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/basic-psychological-aid-during-war/
Курс prometheus	Коронавірусна інфекція: факти проти паніки Коронавірусна інфекція: факти проти паніки (prometheus.org.ua)	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+COVID101+2020_T1
Курс prometheus	Перша психологічна допомога Перша психологічна допомога (prometheus.org.ua)	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:JohnsHopkinsUniversity+PFA101+2023_T3
Курс prometheus	Базова психологічна допомога в умовах війни	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/basic-psychological-aid-during-war/
EdEra	Домедична допомога	https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Med+1/about
Курс prometheus	Навчання з попередження ризиків від вибухонебезпечних предметів	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UDA+PRE101+2022_T2
EdEra – online education studio	Рятуй, не ризикуй (безпека для волонтерів)	https://study.ed-era.com/uk/courses/course/2360
Курс prometheus	Основи військової топографії	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/basics-of-military-topography/
Курс prometheus	Як пережити війну разом: курс для родин військовослужбовців, ветеранок та ветеранів	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/coping-with-war-for-military-families-and-veterans/
Курс prometheus	База: Сучасна військова підготовка	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/basic-modern-military-training/

Здобувач має право також обрати самостійно освітню платформу та курс, які відповідають змісту цієї навчальної дисципліни, розкривають зміст та практичні навички, передбачені дисципліною.

Для зарахування сертифікату, отриманого під час неформальної освіти, до тем 12-13, здобувач має дати обґрунтування дотичності сертифікатів до питань, які передбачені цими темами. Обґрунтування оформлюється у довільній формі (мінімум 1500 друкованих знаків). Остаточне рішення для зарахування сертифікату з тем 12-13 приймає викладач.

Результати, отримані в системі неформальної/інформальної освіти, засвідчуються відповідним сертифікатом, де вказуються обсяг годин (або кількість кредитів ЄКТС) та здобуті компетентності та результати навчання. Такі результати можуть бути зараховані як результати

поточного, періодичного або підсумкового контролю за цією навчальною дисципліною за процедурами, визначеними «Положенням про порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова та відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж ОНУ імені І. І. Мечникова» https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_neformalna_osvita_2024_final.pdf

11. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

1. Поточний контроль:

- усне опитування та/або тестування на лекції здійснюється у вигляді тестування через Google форми із автоматичним підрахунком балів;
- усне (письмове) опитування на практичних заняттях;
- відпрацювання практичних навичок;
- опитування за матеріалом самостійної роботи (письмові та усні відповіді на контрольні питання);
- підготовка та захист доповідей-презентацій.

2. Оцінювання самостійної роботи – опанування тем 12 - 13 здійснюється за результатами неформальної освіти. Здобувач додає до відповідного гугл класу сертифікати про опанування тематики, що зазначена у Змістовому модулі 3 відповідно до галузі, за якою навчається здобувач. Обсяг час, який витрачено для вивчення певної теми, має бути не менше 0,5 кредити (15 годин).

Для зарахування сертифікату, отриманого під час неформальної освіти, до тем 12-13, здобувач має дати обґрунтування дотичності сертифікатів до питань, які передбачені цими темами. Обґрунтування оформлюється у довільній формі (мінімум 1500 друкованих знаків). Остаточне рішення для зарахування сертифікату з тем 12-13 приймає викладач.

3. Підсумковий контроль – диференційований залік. Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінки за поточний, періодичний контроль, результати оцінювання самостійної роботи (неформальна освіта) за усіма складовими навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Кількість балів (3 бальна шкала)	Критерії оцінювання усних відповідей
	Здобувач освіти
3	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; рецензує відповіді інших здобувачів, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань.
2	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає несуттєві неточності.
1	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
0	Не володіє навчальним матеріалом.

Кількість балів (5 (3) бальна шкала)	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти на практичних заняттях
5 (3)	Здобувач освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією. Вміє обирати раціональний метод розв'язання задач та формулювати необхідні залежності; дотримується правильної послідовності виконання дій в процесі відпрацювання методик та розв'язання ситуаційних задач. Знає та вміє використовувати визначення; здатний використовувати під час виконання вправ чи розв'язання ситуаційних задач додаткову інформацію; вміє аналізувати та узагальнювати результат.
4 (2)	Здобувач освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Дотримується правильної послідовності виконання дій в процесі відпрацювання методик та розв'язання ситуаційних задач. Але допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. Вміє обирати раціональний метод розв'язання задач та формулювати необхідні залежності; здатний використовувати під час виконання вправ чи розв'язання задач додаткову інформацію. Але може допускати при цьому незначні помилки або відчувати труднощі у найскладніших випадках.
3-2 (1)	Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, знає алгоритм дій. Дотримується правильної послідовності виконання дій в процесі відпрацювання методик та розв'язання ситуаційних задач. Але допускає істотні неточності та помилки; не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою. Відчуває труднощі у використанні під час розв'язання ситуаційних задач додаткової інформації; оцінюванні коректності отриманого результату. Припускається грубих помилок при розв'язанні вправ.
0	Здобувач не в змозі викласти зміст питань теми та курсу, не володіє навчальним матеріалом; не спроможний виконати практичні навички.

Вид самостійної роботи	Шкала бали	Критерії оцінювання результатів виконання завдань для самостійної роботи
Захист доповідей- презентацій за наданою викладачем темою	5	Доповідь у вигляді презентації оформлена відповідно вимогам; виконана самостійно, грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису; витриманий єдиний стиль; раціонально використані можливості комп'ютерної анімації; оптимальне розміщення інформації на слайді; виправдане включення в роботу графіків, малюнків тощо; містить посилання на джерела, які відповідно оформлені, є актуальними, новими та новітніми. Здобувач вищої освіти при захисті доповіді-презентації вільно може коментувати слайди та відповідати на запитання.

	4	Доповідь-презентація виконана самостійно, оформлення відповідає вимогам, грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису; спостерігаються деякі порушення дотримання стиля; використано різноманітні види слайдів; виправдане включення в роботу графіків, малюнків тощо; містить посилання на джерела, але оформлені з кількома незначними помилками, є новими та новітніми. Здобувач вищої освіти при захисті доповіді-презентації може вільно коментувати слайди та відповідати на запитання. Завдання виконане вчасно.
	3	Доповідь-презентація виконана самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями; спостерігаються деякі порушення дотримання стиля; деякі порушення в розміщенні інформації на слайді; не виправдане включення в роботу графіків, малюнків тощо; інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками і є застарілі. Завдання виконане вчасно.
	1-2	Презентація виконана самостійно, грубі помилки з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису; стилю не дотримано; порушення в розміщенні інформації на слайді відсутність в роботі графіків, малюнків тощо; інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені не правильно та не є актуальними і не відповідають матеріалу.
	0	Завдання не виконано. Не зараховуються презентації, які запозичені з мережі Інтернет.
Практична підготовка на місцевості	4	Здобувач освіти демонструє повні, глибокі знання; практичні нормативи виконує безпомилково, впевнено, в межах встановленого часу (на оцінку «відмінно» за нормативами), чітко діє в нестандартних ситуаціях, бездоганно дотримується заходів безпеки.
	3	Здобувач володіє матеріалом, практичні дії виконує впевнено, але припускається 1–2 несуттєвих помилок або незначно перевищує час на виконання нормативу. Заходів безпеки дотримується у повному обсязі, але під час виконання практичних вправ спостерігається незначна метушливість
	2	Здобувач знає основні положення, але припускається помилок під час відтворення матеріалу або виконання практичних дій. Нормативи виконує з перевищенням визначених часових показників (або на мінімальний прохідний бал). Заходи безпеки знає, але потребує нагадування чи контролю з боку керівника заняття
	1	Здобувач має розрізнені, фрагментарні знання; практичні дії виконати не може або припускається грубих помилок, які ведуть до невиконання завдання або значного перевищення встановлених часових показників на його виконання. Грубо порушує заходи безпеки, що створює загрозу для життя чи здоров'я його і оточуючих
	0	Здобувач повністю відмовляється від виконання завдання, демонструє повну відсутність знань та навичок або систематично ігнорує вимоги викладача
Самостійна робота (письмові та усні)	5	Відповіді на контрольні питання теоретично обґрунтовані, містять приклади, є повнота вирішення практичних завдань та аналіз матеріалу; грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису. Завдання виконано вчасно.

відповіді на контрольні питання за темами)	3-4	Відповіді на контрольні питання теоретично обґрунтовані, містять приклади, але практичне завдання вирішене неповністю без аналізу, є незначні неточності з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису. Завдання виконано вчасно.
	1-2	Відповіді на контрольні питання не повні, не містять приклади, відсутній аналіз матеріалу; відсутня повнота вирішення практичних завдань; є неточності з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису. Завдання виконано вчасно.
	0	Завдання не виконано. Не зараховуються відповіді, які виконані не самостійно або списані у інших здобувачів освіти.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: У випадку пропуску заняття (практичного) з поважних причин здобувач зобов'язаний опрацювати матеріал для формування компетентностей за відповідною темою у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І. І. Мечникова

Політика щодо академічної доброчесності: під час опанування навчальної дисципліни категорично не припускаються будь-які види порушень академічної доброчесності з боку як здобувачів вищої освіти, так й викладача. У разі виявлення та фіксації будь-якого виду порушення академічної доброчесності, до порушника будуть застосовані санкції, передбачені Законом України «Про академічну доброчесність» та внутрішніми нормативними документами Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Політика щодо використання штучного інтелекту: в ході опанування цієї навчальної дисципліни забороняється оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної та навчальної діяльності діяльності, якщо це не дозволено умовами навчального завдання, а сам цей факт не зазначено в навчальному завданні чи супровідних матеріалах до нього. Під час проходження підсумкового оцінювання використання ресурсів штучного інтелекту забороняється.

11. Питання до підсумкового контролю

Питання до теми 1-2

1. Українська суспільна самоорганізація як військовий ресурс: історія, стан та перспективи.
2. Особливості військового будівництва в системі українського державотворення.
3. Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України в системі конституційних обов'язків громадянина України.
4. Правові засоби та форми виконання громадянами України обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності й територіальної цілісності України.
5. Національний спротив України: мета, завдання, система.
6. Територіальна оборона як основний елемент системи національного спротиву.
7. Правовий статус добровольчих формувань територіальних громад та їх членів.
8. Соціальний та правовий захист учасників територіальної оборони й руху спротиву.
9. Поняття, предмет та метод, етапи становлення, принципи, джерела міжнародного гуманітарного права. Імплементация норм міжнародного гуманітарного права до національного законодавства України.
10. Заборонені засоби і методи ведення війни.
11. Поняття та види збройних конфліктів. Учасники та жертви збройних конфліктів (комбатанти, некомбатанти).
12. Захист жертв збройних конфліктів.
13. Режим воєнної окупації, режим військового полону, режим інтернування.
14. Міжнародне гуманітарне право на захисті культурної спадщини.

15. Особливості механізму документування порушень норм міжнародного гуманітарного та притягнення до юридичної відповідальності за їх порушення.

Питання до теми 3-6

1. Особливості впливу стресових факторів на психіку людини в умовах надзвичайних ситуацій та збройного конфлікту.
2. Деадаптивні психічні стани (істерика, паніка, агресія, ступор): ознаки та прояви.
3. Диференціація стресових станів людини в умовах бойових дій, окупації, на підконтрольній території, під час техногенних катастроф, стихійних лих і терористичних актів.
4. Вплив інформаційного середовища на психоемоційний стан людини. Методи саморегуляції, подолання страху та паніки.
5. Алгоритми подолання страху та панічних реакцій.
6. Практичні техніки саморегуляції психіки: дихальні, м'язові, когнітивні, поведінкові прийоми, у тому числі швидкого застосування в екстремальних умовах.
7. Ознаки дезінформації та маніпулятивних технологій. Методи верифікації інформації та критичного мислення для протидії ІПСО.
8. Виявлення та класифікація деадаптивних станів людської психіки, що виникають у відповідь на стрес.
9. Протокол надання першої психологічної допомоги «6.П»: зміст і порядок застосування.
10. Психологічна самодопомога (у моменті та після події). Техніки контролю й самомоніторингу психічних реакцій і станів.
11. Основи та принципи надання домедичної допомоги в умовах бойових дій та при надзвичайних ситуаціях.
12. Алгоритм MARCH: зміст і послідовність етапів.
13. Алгоритм PAWS: зміст і призначення.
14. Етапи надання допомоги: допомога під загрозою (Care under fire/Threat, CUF) та допомога в польових умовах (Tactical Field Care, TFC).
15. Склад індивідуальної аптечки та правила її використання.
16. Види кровотеч і способи їх зупинки. Застосування турнікета механічного вороткового типу.
17. Забезпечення прохідності дихальних шляхів постраждалого.
18. Надання допомоги при травмах грудної клітки, внутрішніх органів, кінцівок та інших ушкодженнях.
19. Профілактика захворювань і травматизму в польових умовах.
20. Ознаки шоку в польових умовах. Особливості надання домедичної допомоги постраждалим у стані травматичного шоку.
21. Поняття гіпотермії, ознаки та особливості надання допомоги.
22. Основи медичної евакуації, способи переміщення постраждалих, правила безпеки під час надання допомоги.
23. Види радіаційного, хімічного та біологічного зараження, їх характеристика та засоби захисту.
24. Види зброї масового ураження та радіаційно, хімічно небезпечних об'єктів. Порядок дій на зараженій місцевості.
25. Використання протигазів, загальновійськових захисних комплектів, захисних споруд і природних укриттів.
26. Алгоритм дій населення при застосуванні зброї масового ураження.
27. Дії за сигналами оповіщення та під час обстрілів.
28. Підготовка тривожної валізи: склад і призначення.
29. Добування й очищення води, розведення вогню, приготування їжі в екстремальних умовах.
30. Захист від переохолодження, спорудження та обладнання укриттів, маскування розташування і слідів перебування.

Питання до теми 7-11

1. Які основні топографічні елементи місцевості існують?
2. Як поділяється місцевість за ознакою прохідності?
3. Як поділяється місцевість за мірою пересіченості?
4. Вкажіть основні різновиди місцевості за характером рельєфу.
5. Якими способами вивчається місцевість?
6. З якою метою проводиться топографічна розвідка?
7. Якими способами визначають напрями на сторони горизонту?
8. Які способи цілеуказання на місцевості існують і які з них використовують найчастіше?
9. Який порядок визначення магнітного азимута напрямку на точці компасом?
10. У якій стороні горизонту сходить і заходить Сонце над територією України влітку і взимку?
11. Що таке магнітний азимут і як його визначити?
12. Які способи визначення відстаней на місцевості існують?
13. Якими способами можна виміряти кути в тисячних?
14. Які бувають форми траєкторії польоту кулі?
15. Від чого залежить величина початкової швидкості кулі?
16. Які існують причини зносу ствола?
17. Яку швидкість називають початковою?
18. Що таке прямий постріл?
19. На чому заснований принцип дії автоматики АК-74?
20. З яких основних частин складається АК-74?
21. Порядок неповного розбирання АК-74?
22. Яка існує класифікація ручних осколкових гранат?
23. Для чого призначена ручна осколкова граната Ф1?
24. Для чого призначена ручна осколкова граната РГД5?
25. Для чого призначена ручна осколкова граната РГО?
26. Для чого призначена ручна осколкова граната РГН?
27. Які існують види запалів до ручних осколкових гранат?
28. Який час горіння має уповільнювач запалу УЗРГМ (уніфікований запал ручних гранат модернізований)?
29. Який тип запалу застосовується в гранатах РГН та РГО?
30. Для чого призначений датчик цілі в запалі УДЗ?
31. Чим забезпечується безпека користування ПМ?
32. З яких частин складається патрон до ПМ?
33. На чому заснований принцип дії автоматики пістолета Макарова?
34. Скільки відводиться часу на відкриття окопу для стрільби з автомата лежачи малою піхотною лопатою?
35. З яким інтервалом між солдатами діють бойові групи («двійки», «трійки»)?
36. Які бувають види бою і види маневру?
37. Яке функціональне призначення ударних БпЛА?
38. Які об'єкти використовують в якості орієнтирів при проведенні розвідки з використанням БпЛА?
39. На скільки груп поділяються задачі дешифрування з БпЛА?
40. Які маскувальні засоби забороняється використовувати з метою введення противника в оману?
41. Назвіть порядок дій при виявленні мін (або СВП) (процедура 5С).
42. З яких елементів складається змішане комбіноване загородження (суцільна лінія невибухових загороджень)?
43. Які існують засоби і способи маскування?
44. Що включає обладнання окопу?
45. Що таке радіозв'язок і які його основні завдання?

46. Вимоги до військового зв'язку.
47. Перелічіть види і роди зв'язку.
48. Що таке діапазон частот?
49. Які існують способи організації радіозв'язку?
50. Які правила ведення радіообміну?
51. Що таке позивні й для чого вони потрібні?
52. Як здійснюється передавання сигналів?
53. Що таке супутниковий зв'язок?
54. Які принципи роботи супутникового зв'язку?
55. Які існують способи організації супутникового зв'язку?

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний та періодичний контроль					Сума балів
ЗМ 1. Аудиторна підготовка			ЗМ 2. Практична підготовка на місцевості	ЗМ 3. Безпеко-орієнтована підготовка	
Теми 1-2	Теми 3-6	Теми 7-11	Теми 4,6,7,9,10,11	Теми 12-13	
8	27	25	20	20	100

Види навчальної роботи	ЗМ 1. Аудиторна підготовка			ЗМ 2. Практична підготовка на місцевості (теми 4, 6, 7, 9, 10, 11)			ЗМ 2.	
	Бали за одне завдання	Кількість завдань	Сумарна кількість балів	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів	Тема 12 (сертифікат від 0,5 кредити)	Тема 13 (сертифікат від 0,5 кредити)
Поточний контроль на лекціях (тестування)	8 (Т 1-2); 6 (Т 3-6)	1 (Т 1-2); 1 (Т 3-6)	8 (Т 1-2) 6 (Т3-6)	-	-	-	-	
Відпрацювання практичних навичок під час практичних занять	3 (Т 3-6); 5 (Т7-11)	7 (Т 3-6); 5 (Т7-11)	21 (Т 3-6) 25 (Т7-11)	4	5	20	-	
Оцінювання самостійної роботи (неформальна освіта)	-	-	-	-	-	-	10	10
Разом			0 – 60			0 – 20		0-20
Підсумкова сума балів	0 – 100							

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		

70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання для загальної оцінки за освітньою компонентою за теоретичною і практичною складовою

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
90-100/ зараховано	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативно-правову базу, літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативно-правову базу, літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
75-89 / зараховано	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість практичних завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання
60-74 /зараховано	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину практичних завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення

	виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
35-59 / не зараховано з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки складно; під час відповіді допускаються суттєві помилки.	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі практичні завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
0-34/ не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчальна та робоча програма дисципліни «основи національного спротиву».
2. Навчально-методичні матеріали для лекцій, конспекти (тексти, схеми) лекцій.
3. Мультимедійні презентації за темами навчальних занять.
4. Навчально-методичні матеріали

1. Організація життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях. Психологічна допомога [Електронний ресурс]: електрон. метод. рек. до практ. занять та самост. роботи з дисциплін «Цивільний захист», «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» студентів усіх спец. та форм навчання / уклад.: Л. М. Поліщук, С. П. Гвоздій, О. В. Устянська, В. В. Пенів, І. Л. Рижко. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечнікова, 2025. 58 с. – 1 МБ.

2. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії [Електронний ресурс] : електрон. метод. вказівки для проведення практ. занять з курсу «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» / уклад. : О. В. Устянська, С. П. Гвоздій, Л. М. Поліщук, І. Л. Рижко, В. В. Пенів. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечнікова, 2025. Ч. 2 : Психофізіологічні вимоги до умов праці. 72 с. 0,9 МБ.

3. Перша долікарська допомога з основами БЖД. Частина 1. Перша долікарська допомога при НС [Електронний ресурс] : електрон. метод. вказівки для проведення практ. занять з курсу / уклад.: О. В. Устянська, І. М. Радаєва. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечнікова, 2023. 37 с. 1,1 МБ <https://dspace.onu.edu.ua/handle/123456789/36876>

4. Перша долікарська допомога з основами БЖД. Частина 3. Дезінфекція. Засоби індивідуального захисту населення [Електронний ресурс] : електрон. метод. вказівки для проведення практ. занять з курсу / уклад.: О. В. Устянська, І. М. Радаєва. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечнікова, 2023. 68 с. 2,3 МБ. <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/36944>

5. Перша долікарська допомога з основами БЖД. Частина 2. Захист населення під час НС техногенного та воєнного характеру [Електронний ресурс] : електрон. метод. вказівки для проведення практ. занять з курсу / уклад.: О. В. Устянська, І. М. Радаєва. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечнікова, 2023. 72 с. 1,4 МБ. <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/36877>

6. Епідеміологія хвороб цивілізації [Електронний ресурс] : електрон. роб. зошит для проведення практ. занять з курсу / уклад.: І. М. Радаєва, О. В. Устянська. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечнікова, 2023. 64 с. 1,4 МБ <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/36879>

7. Принципи психологічної сталості під час надзвичайних ситуацій різного характеру. Теоретичні та практичні підходи до безпечної життєдіяльності : метод. рекомен. / за заг. ред. С.

П. Гвоздій, В. Л. Доброва, О. В. Устянська. Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2016. 282 с. (С. 373-386). <http://dspace.onu.edu.ua>

8. Медицина катастроф та медико-санітарна підготовка : практикум для студентів природничих спеціальностей денної та заочної форм навчання / Р. В. Бурденюк, С. П. Гвоздій. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 104 с. <https://dspace.onu.edu.ua/handle/123456789/29086>

9. Гвоздій С. П. Домедична допомога у надзвичайних ситуаціях: поранення, переломи, вивихи: метод. рек. до практ. занять та самост. роботи з дисциплін «Мед.-санітар. підготовка», «Основи мед. знань», «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці», «Цив. захист» для студентів усіх спец. та форм навчання. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. 48 с. <https://dspace.onu.edu.ua/handle/123456789/27745>

10. Рятувально-пошукові роботи під час надзвичайних ситуацій (НС). Теоретичні та практичні підходи до безпечної життєдіяльності : метод. рекомендац. / за заг. ред. С. П. Гвоздій, Л. Я. Глінська, О. В. Устянська. Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2016. 282 с. <http://dspace.onu.edu.ua>

11. Алгоритми поведінки під час пожежі. Теоретичні та практичні підходи до безпечної життєдіяльності : метод. рекомендац. / за заг. ред. С. П. Гвоздій, І. М. Радаєва. Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2016. 282 с. (С. 281-299). <http://dspace.onu.edu.ua>

14. Рекомендована література

Основна

1. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Основи національного спротиву : навчально-науковий посібник. Київ : Кондор, 2026. 184 с

2. Національний український спротив. Законодавство. Роз'яснення. Зразки документів / За заг. ред. В. С. Ковальського. Київ: Видавництво Юрінком Інтер, 2022. 388 с.

3. Вивчаючи міжнародне гуманітарне право : навч.-метод. посіб. 3-тє вид., перероб. та доп. / М. Єлігулашвілі, О. Козорог, Т. Короткий, І. Костюк, Т. Ремех, Н. Хендель ; за заг. ред. Т. Короткого; УГСПЛ; ТЧХУ. Київ; Одеса: Фенікс, 2024. 252 с. URL: <https://www.helsinki.org.ua/publications/publications-navchalno-metodychnyy-posibnyk-vyvchaiuchy-mizhnarodne-humanitarne-pravo-tretye-vydannia/>

4. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право. Загальний курс : довідкове видання. Київ. 2020. 398 с. URL: <https://blogs.icrc.org/ua/2021/05/203/ihl-comprehensive-intro/>

5. Інженерна підготовка ДМ до СТИ 000Г.16Л / Центр оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України спільно з Головним управлінням підготовки Збройних Сил України. – Наказ № 8 від 10.01.2019, 34 с.

6. Методичні рекомендації “Виконання завдань з улаштування інженерних загороджень на оборонних рубежах” (за досвідом російсько-української війни 2024 – 2026 років), затверджені НГШ ЗСУ від 01.09.2026 / ПВП 11-24 (439), Київ, 2026, 73 с.

7. Методичні матеріали “Підготовки штурмових груп (відділення, взвод) до ведення штурмових дій”. Київ: Головне управління доктрин та підготовки Генерального штабу ЗС України, 2023 р.

8. Мінна безпека та протидія саморобним вибуховим пристроям, навчальний посібник / Л.: НАСВ, 2019, 365 с.

9. Організація військового зв'язку. Навчальний посібник / ВІПІ імені Героїв Крут, 2021.

10. Стрілецька зброя та вогнева підготовка: навчально-методичний посібник / В. Дяченко, В. Ярмолук, О. Супруненко, О.Майборода, С. Григор'єв. – Одеса: ВА, 2021. – 364 с.

11. Шмаль С. Військова топографія. Київ: Редакційно-видавничий центр Збройних Сил України, 2018.

12. Тарасюк В. С., Матвійчук М. В, Паламар В. В. Медицина надзвичайних ситуацій.

Організація надання першої медичної допомоги, 4-е вид., випр. Київ : ВСВ «Медицина»,

Додаткова

1. 30 війн із Заклятим сусідом / [авт. кол.: Є.В. Букет, Т.П. Мороз, В.І. Саранцев (кер. проєкту) та ін.]. Київ: ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ», 2023. 64 с.
2. Трінчук Я. Україна: війни, битви, персони. Львів : Апріорі, 2017. 288 с.
3. Сенаторова О. В. Права людини і збройні конфлікти : навч. посіб. Київ: ФОП Голембовська О.О. 2018. 208 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/msc_6_cory.pdf
4. Коваль Д. О. Міжнародне гуманітарне право в контексті міжнародного права прав людини. *Наукові записки НаУКМА*. Юридичні науки. 2016. Т. 181. С. 144-147. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMAun_2016_181_35
5. Васильєв О. С. Адаптація міжнародного гуманітарного права до викликів гібридної війни в умовах воєнного стану: на прикладі російсько-української війни. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 1. С. 837-842. URL: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/324045>
6. Каптан М. Реалізація міжнародно-правових норм щодо поводження з військовополоненими під час відсічі широкомасштабної збройної агресії РФ проти України. *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України*. 2024. № 2(81). URL: <https://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/311369>
7. Зозуля І.В., Довгань О.І. Грубість і серйозність порушень норм міжнародного гуманітарного права як ознак воєнних злочинів. *Форум права*. 2024. № 78(1). С. 131–139. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://forumprava.pp.ua/files/131-139-2024-1-FP-Zozulia,Dovhan_16.pdf
8. Наказ НГШ № 161 від 19.04.2016р. “Про затвердження Інструкції з правил поводження військовослужбовців на місцевості, на якій є вибухонебезпечні предмети”.

15. Електронні інформаційні ресурси

Правові джерела:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (статті 17, 65)
2. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
3. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>
4. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 № 1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>
5. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
6. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>
7. Про основи національного спротиву : Закон України від 16.07.2021 р. № 1702-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>
8. Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України : Закон України від 03.03.2022 № 2114-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-20>
9. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22.06.2000 р. № 1835-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>
10. Про затвердження Положення про добровільчі формування територіальних громад : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1449. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1449-2021-%D0%BF>

11. Про затвердження Типового положення про штаб зони (району) територіальної оборони : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1442. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1442-2021-%D0%BF#Text>

12. Про затвердження Порядку організації, забезпечення та проведення підготовки добровольчих формувань територіальних громад до виконання завдань територіальної оборони : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1447. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1447-2021-%D0%BF#Text>

13. Про затвердження Порядку застосування членами добровольчих формувань територіальних громад особистої мисливської зброї та набоїв до неї під час виконання завдань територіальної оборони : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1448. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1448-2021-%D0%BF#Text>

14. Про реалізацію експериментального проекту щодо посилення протиповітряної оборони території України шляхом залучення груп протиповітряної оборони : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.06.2025 р. № 699. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/699-2025-%D0%BF#Text>

15. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях : Міжнародний документ від 12.08.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text

16. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі : Міжнародний документ від 12.08.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_152#Text

17. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими : Міжнародний документ від 12.08.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text

18. Конвенція про захист цивільного населення під час війни : Міжнародний документ від 12.08.1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text

19. Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict with Regulations for the Execution of the Convention : International document. May 14, 1954. URL: <https://www.unesco.org>

20. Протокол про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту : Міжнародний документ від 14.05.1954 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

21. Другий протокол до Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту 1954 р. : Міжнародний документ від 26.03.1999 р. Офіційний вісник України. 2020. № 83. / № 42; Ст. 2674. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

22. Виконавчий регламент Конвенції про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту : Міжнародний документ від 14.05.1954 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

23. Римський статут Міжнародного кримінального суду : Міжнародний документ від 17.07.1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text

24. Про Товариство Червоного Хреста України : Закон України від 28.11.2002 р. № 330-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-15#Text>

25. Про символіку Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала в Україні : Закон України від 08.07.1999 р. № 862-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/862-14#Text>

26. Про затвердження Порядку маркування в особливий період будівель та споруд, транспортних засобів, які підпадають під дію норм міжнародного гуманітарного права, відповідними розпізнавальними знаками (емблемами) : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2022 р. № 1199. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

27. Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України Наказ Міністерства оборони України від 23.03.2017 р. № 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text>